

Maatschappelijke Agenda Katwijk

Opdracht Cultureel Erfgoed en Musea

Inleiding	
De Maatschappelijke Agenda Katwijk	<p>We willen dat iedereen in Katwijk - voor zover dat mogelijk is - mee kan doen in de samenleving. Daarom willen we dat de gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en instellingen voor elkaar klaarstaan en de handen ineenslaan. In de Maatschappelijke Agenda (MAG) heeft de gemeente Katwijk beschreven wát er precies nodig is aan zorg, werk, meedoen, opgroeien en ontwikkelen.</p> <p>Vijf belangrijke punten:</p> <ul style="list-style-type: none">-Sociale veiligheid: inwoners van Katwijk leven in een veilige omgeving-Gezondheid: inwoners van Katwijk zijn gezond en hebben een gezonde levensstijl-Zorg en Ondersteuning: inwoners die hulp nodig hebben, merken dat ze een hogere kwaliteit van leven hebben en zelf de regie krijgen over hun leven-Opgroeien en ontwikkelen: in Katwijk krijgen kinderen en jongeren optimale kansen-Meedoen: inwoners van Katwijk doen mee en dragen hun steentje bij aan de maatschappij <p>Met de Maatschappelijke Agenda (MAG) werken we op een nieuwe manier: eerst stellen we doelen, vervolgens kijken we naar de resultaten. Aan de hand van die resultaten passen we de activiteiten aan. Ook een belangrijk punt: samenwerken. Organisaties, verenigingen, ondernemers en burgers nemen zelf de regie en bedenken oplossingen. Zo zorgen we er samen voor dat iedereen mee kan doen.</p>
Hoofdoopgave	<p>Opgave Meedoen - Inwoners van Katwijk nemen deel en dragen bij aan de maatschappij</p> <p>Meedoen heeft verschillende kanten. We willen graag dat mensen basisvaardigheden (o.a. lezen, schrijven) beheersen, werk hebben, genoeg inkomen hebben en zichzelf ontwikkelen door mee te doen aan activiteiten in de vrije tijd. Meedoen gaat ook over hoe we met elkaar omgaan en dat we er met elkaar voor zorgen dat iedereen kan blijven meedoen. We willen dat Katwijk openstaat voor al haar inwoners en dat iedereen zich geaccepteerd voelt.</p>
Waarom deze opdracht?	
Maatschappelijk doel opdracht	<p>Kunst en cultuur helpen ons onze identiteit te vormen, onszelf te ontplooiën en we ontwikkelen onze creativiteit. Kunst en cultuur verbinden mensen aan elkaar, geven plezier en zijn dus belangrijk voor de maatschappij.</p> <p>In Katwijk zijn er veel organisaties, verenigingen, instellingen en scholen die activiteiten op kunstzinnig en cultureel vlak organiseren. Veel inwoners zetten zich hierbij in als professional of als vrijwilliger. Zo kan iedereen van kunst en cultuur genieten: actief door zelf mee te doen, of passief – door te consumeren.</p> <p>Musea en vergelijkbare instellingen zoals bijvoorbeeld galerieën, zijn belangrijke dragers van kunst en cultuur, dat zij door middel van hun collectie voor het publiek ontsluiten.</p>

	<p>Musea en instellingen die meedoen aan deze opdracht noemen we museale instellingen.</p> <p>De museale instellingen hebben 5 maatschappelijke waarden;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Collectiewaarde: een mooie verzameling van cultuur en kunst 2. Verbindende waarde: we delen een geschiedenis 3. Educatieve waarde: we steken er wat van op 4. Belevingswaarde: we gaan met een nieuwe ervaring naar huis 5. Economische waarde: het levert inkomsten op
Achtergrondinformatie	
Algemene achtergrondinformatie gemeente Katwijk	<p>Op dit moment zijn er vijf musea in Katwijk: het Katwijks Museum, het Spinozahuis, Stoomtrein Katwijk Valkenburg, het Torenmuseum Oud-Valkenburg en het Museum Oud Rijnsburg.</p> <p>Daarnaast zijn er nog andere museale instellingen binnen Katwijk, bijvoorbeeld de Stichting Kunstvereniging Katwijk. Ook opent de Stichting Historie Vliegveld Valkenburg in 2020 een bezoekerscentrum op het voormalig vliegveld Valkenburg.</p>
Toekomstige ontwikkelingen	<p>Landelijk heeft de museale sector te maken met ontwikkelingen en nieuwe trends.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Babyboom met pensioen: veel museumbezoekers zijn babyboomers die na 1946 zijn geboren. Die groep is anno 2020 met pensioen. 2. Ook is er een groei van internationaal cultuurtoerisme 3. Er gaat minder subsidie naar musea 4. Ontwikkeling van de Randstad als metropool – De Randstad wordt steeds meer een grote stad die bestaat uit de plaatsen Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag. 5. We leven steeds meer in een digitale samenleving. 6. Verder is er meer Europese invloed op de musea. <p>Bron: “Agenda 2026, toekomstverkenning voor de Nederlandse museumsector” van de museumvereniging.</p> <p>Ook de Katwijkse musea zullen in meer of mindere mate met deze landelijke trends te maken krijgen. Bij het maken van toekomstplannen moeten de partijen die zich voor deze opdracht inschrijven, dus nadenken over de invloed die de landelijke trends kunnen hebben op hun organisatie. Daarnaast wil de gemeente dat verschillende culturele partijen meer met elkaar gaan samenwerken. Denk bijvoorbeeld aan de samenwerking tussen de bibliotheek, K&O en de muziekschool. De ambitie is omdat te doen dat vanuit één overkoepelende structuur.</p>
Gewenste situatie	
Inhoud van de opdracht	<p>Om mee te gaan met de toekomstige ontwikkelingen is het belangrijk dat de inschrijver bedenkt hoe hij ervoor kan zorgen dat de volgende maatschappelijke waarden bewaard blijven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Collectie waarde Een van de kerntaken van musea is het beheren, aankopen en tentoonstellen van museumstukken én het verzamelen van de bijbehorende verhalen. De objecten herinneren ons aan onze gezamenlijke, gedeelde geschiedenis en vormen zo een belangrijk onderdeel van onze identiteit. 2. Verbindende waarde Een museale instelling verbindt, zorgt voor contact en debat. Ook gaat deze een samenwerking aan met het bedrijfsleven, het

	<p>onderwijs, de bibliotheek, de scholen, de samenleving en de (amateur)kunstenaars. Musea hebben contact met al deze groepen en verbinden ze aan elkaar. Er is ruimte om te praten over actuele thema's. Ook niet onbelangrijk: de cultuur wordt in de buurt gebracht. Zo worden verschillen tussen bevolkingsgroepen overbrugd.</p> <p>3. Educatieve waarde In musea steek je altijd iets op. Het is een ideale omgeving om te leren. Bij jongeren noemen we dit 'cultuureducatie', bij ouderen hebben we het over 'een leven lang leren'. Ook letterlijk kan het museum een leerschool zijn; voor jongeren die er hun maatschappelijke stages vervullen en voor wetenschappers die er onderzoek doen. En voor iedereen geldt: door musea te bezoeken leer je altijd, of dat nou bewust of onbewust is.</p> <p>4. Belevingswaarde Er gebeurt iets als je een museum bezoekt. Musea zetten je aan tot denken en soms tot actie. In musea krijg je de rust en de ruimte om kritisch over onderwerpen na te denken en te bedenken hoe jij daar zelf tegenover staat. Ze zijn dus een plek waar je jezelf kunt ontwikkelen. Verder is het plezierig om naar een museum toe te gaan; je kunt er ontspannen en genieten van mooie voorwerpen, beelden en verhalen.</p> <p>5. Economische waarde Musea zijn goed voor de economie. Ze staan vaak letterlijk middenin de samenleving, en bepalen met hun gebouw het gezicht van een woonplaats. Bovendien zorgen ze ervoor dat monumentale panden een (museale) functie hebben en dus kunnen blijven bestaan. Locaties worden mede dankzij musea aantrekkelijker om te wonen. Musea trekken met hun collectie en activiteiten inwoners en toeristen aan. Toerisme is goed voor de gemeente Katwijk; het houdt de woonplaats levendig en zorgt ervoor dat de rest van de economie (horeca, hotels, en alle andere vormen van recreatie) draaiende blijft. We kunnen hiermee zorgen voor een goed voorzieningenniveau, de opbrengsten kunnen immers opnieuw geïnvesteerd worden.</p> <p>In het kort: musea geven kwaliteit aan een omgeving, leveren geld op, trekken mensen aan en zorgen ervoor dat een gebied levendig is en blijft.</p>
Doelgroep	Alle leeftijden (zowel inwoner als toerist)
Wat willen we bereiken: effecten, resultaten	<p>Kijkend naar de 5 maatschappelijke waarden van museale instellingen willen we het volgende bereiken;</p> <p>1. De collectieve waarde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Collecties worden toegankelijker voor publiek. • Kiezen voor andere en vernieuwende manieren van presteren. We willen dat er steeds gekeken wordt wat voor welke doelgroep het beste werkt. • Museale instellingen bieden indien mogelijk rondleidingen in hun depots • Houden projecten op scholen en geven objecten (waar mogelijk) in bruikleen. • Musea zijn actief om zichzelf en hun verzameling ook buiten de muren van het museum duidelijk te laten zien.

	<p>2. Verbindende waarde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Musea bieden een platform om de actualiteit te bespreken en deze in een context te plaatsen. • Tentoonstellingen en het gebruik van nieuwe media moeten ervoor zorgen dat mensen meer opsteken van wat musea te bieden hebben. • Museale instellingen geven ruimte voor maatschappelijk debat. • De platformfunctie spreekt ook nieuwe doelgroepen aan. Mensen die normaal niet snel naar een museum komen, maar wel geïnteresseerd zijn in een bepaald thema worden hiermee naar een museum getrokken. • Vrijwilligers voelen zich verbonden met 'hun' museum, de museumbezoeken en met de collectie. Zij vergroten de toegankelijkheid en publieksvriendelijkheid van musea. • Voor de vrijwilliger geldt dat hij een sociaal netwerk heeft. <p>3. Educatieve waarde</p> <ul style="list-style-type: none"> • In een museale instelling kun je informeel (niet verplicht) leren. • Er worden educatieve projecten en programma's aangeboden, bijvoorbeeld in samenwerking met het basisonderwijs en/of voortgezet onderwijs. • De museale instelling levert een bijdrage aan de culturele ontwikkeling van mensen; kinderen leren op creatieve manier hun mening vormen, jongeren vervullen hun maatschappelijke stage. Ouderen werken als vrijwilliger en leren bij, terwijl immigranten kennismaken met cultuur en geschiedenis. Met vrijwilligerswerk, stages en educatieprojecten in musea krijgen mensen de kans hun vaardigheden en talenten te ontwikkelen. • De museale instelling biedt een inspirerende omgeving en – als dat mogelijk is - een expositieruimte voor (jonge) amateurkunstenaars. <p>4. Belevingswaarde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Collecties worden op een aantrekkelijke wijze gepresenteerd. Dit zorgt voor plezier en ontspanning. • Bezoekers worden aan het denken gezet en kunnen volledig opgaan in de collectie of een tentoonstelling. Dit geeft ruimte voor nieuwe inzichten en ontdekkingen. • De museale instelling helpt je je te verbinden aan de belevingswereld van anderen. In het verleden of in het nu. Zo kun je je eigen mening vormen en je identiteit aanscherpen. • De museale instellingen zetten hun gebouwen open voor (andersoortige) belevenissen en entertainment. Zij kiezen soms voor een tijdelijke omschakeling, zoals een museumnacht of 'de dag van..' • Museale instellingen geven andere partijen ruimte voor tijdelijk vermaak door bijvoorbeeld optredens en andere speciale activiteiten voor bezoekers. • Museale instellingen benaderen actief andere partijen om samenwerkingen aan te gaan, bijvoorbeeld door in hun gebouw ruimte beschikbaar te stellen voor activiteiten van partners. <p>5. Economische waarde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Museumbezoek is een populaire aanleiding voor een kort of langer verblijf in Katwijk. • Museale instellingen dragen door hun inspirerende collecties bij
--	---

	<p>aan de promotie van Katwijk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Museale instellingen bieden werkgelegenheid voor vrijwilligers.
Evt. aandachtspunten/vraagstukken per thema of wijk/buurt	<p>Het wordt steeds lastiger voor de musea vrijwilligers te werven. We willen dat inschrijvers bedenken hoe ze meer vrijwilligers kunnen werven. Daarnaast is van belang dat musea beter worden toegerust om hun vrijwilligers goed op te leiden en te sturen.</p>
Bijbehorende effect- en prestatie-indicatoren	<p>We hebben nog geen tools waarmee we het gewenste effect kunnen meten. De mate waarin de gewenste effecten worden bereikt, zoals beschreven bij “wat willen we bereiken”, wordt aan de hand van verhalen en gesprekken (‘vertellen’) met de inschrijvers duidelijk gemaakt. Van de inschrijver wordt wel verlangd dat hij aangeeft hoe hij de vijf maatschappelijke waarden en de daarbij benoemde resultaten (zie de bullets), zoals beschreven bij “wat willen we bereiken”, gaat uitvoeren.</p> <p>Verder zijn er wel een aantal instrumenten opgesteld die de prestaties kunnen meten (zoals beschreven bij: “wat willen we bereiken”. We noemen dit ook wel prestatie-indicatoren. Van de inschrijver wordt verwacht dat hij in zijn plan extra aandacht geeft aan deze prestatie-indicatoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inschrijver biedt een aantrekkelijk aanbod. Dit aanbod is gericht op de lokale identiteit én op de algemene ontwikkeling van de inwoners op het kunstzinnige en culturele vlak • Inschrijver laat zich een of meerdere keren per jaar aan de inwoners van Katwijk zien als tegenprestatie voor de ontvangen subsidie. Denk aan het organiseren van activiteiten of tentoonstellingen. • Inschrijver biedt laagdrempelige activiteiten die toegankelijk zijn voor inwoner en toerist • Inschrijver staat open voor het laten gebruik hun gebouwen en/of diensten door andere verenigingen uit die niet direct een culturele achtergrond hebben en zoekt hierin actief naar manieren van samenwerken. • Inschrijver zoekt in overleg met het onderwijsveld (Basisonderwijs en Voortgezet Onderwijs) naar een breed aanbod als het gaat om cultuureducatie • Inschrijver profileert zich ook buiten Katwijk. Met als doel hun activiteiten in te zetten voor zichzelf én om de gemeente Katwijk te profileren als prima plaats om (te wonen en) te recreëren • Inschrijver zoekt naar mogelijkheden om samen te werken met andere (culturele) partijen
Randvoorwaarden	
Samenwerking	<p>Een voorwaarde van de opdracht is samenwerking. Wij verwachten dat partijen, organisaties en instellingen de opdracht samen en in z'n geheel oppakken en daarbij buiten hun eigen kaders denken. Anders gezegd, verwacht wordt dat partners de samenwerking opzoeken en naar het grotere geheel kijken. Ook willen we dat samenwerkingen worden opgezet tussen niet voor de hand liggende partners, zoals een publieke-private samenwerking (PPS). Een voorbeeld hiervan is Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), waarbij de gemeente bij de bestrijding van overgewicht onder jongeren samenwerkt met zorgverzekeraar Zorg & Zekerheid. Beschrijf in het geval van een PPS hoe deze samenwerking eruitziet, wat de rollen zijn en met wie er wordt samengewerkt binnen deze opdracht.</p> <p>We willen dat samenwerkingspartners signaleren waar de problemen liggen bij kwetsbare inwoners. Zo kan deze groep op tijd en op de juiste</p>

	<p>manier worden ondersteund.</p> <p>We verwachten dat organisaties zicht hebben op het aanbod in de gemeente Katwijk en ervoor zorgen dat er geen onnodige overlap is binnen de gemeente (of binnen de wijk). Afstemming is hierbij dus van groot belang. Dit geldt met name voor de toegang (wijkteams, Budget Informatie Punt).</p> <p>Beschrijf hoe deze samenwerking eruit ziet, wat de rollen zijn en met wie er wordt samengewerkt binnen deze opdracht.</p>
Sociale acceptatie	<p>We willen dat elke opdracht bijdraagt aan sociale acceptatie. Iedereen moet in Katwijk zichzelf kunnen zijn en kunnen meedoen in de maatschappij, ongeacht achtergrond, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, geardeerdheid, beperking en burgerlijke staat. Gemeente Katwijk wil dat meer inwoners zichzelf kunnen zijn en zich sociaal geaccepteerd voelen.</p> <p>Beschrijf hoe u hier invulling aan gaat geven.</p>
Toegankelijkheid	<p>In Katwijk moeten al haar inwoners, ongeacht hun type beperking (fysiek, mentaal, intellectueel of zintuiglijk), kunnen meedoen, ook als ze zelf niet in staat zijn om deel te nemen. Bij de inschrijving zien we graag terug hoe u het onderwerp 'Toegankelijkheid' in deze opdracht wilt vervullen. In de beschrijving verwachten we dat u in de eerste plaats ingaat op welke manier u op dit moment invulling geeft aan het onderwerp 'Toegankelijkheid'. In de tweede plaats beschrijft u in welke stappen u de komende jaren verder invulling geeft aan het onderwerp 'Toegankelijkheid'. Het gaat hierbij – voor zover voor u van toepassing - om sociale, digitale en fysieke toegankelijkheid. Zie onderstaand.</p> <p>Sociale Toegankelijkheid: Iedereen doet mee. Door rekening te houden met de verschillende type beperkingen merken inwoners met een beperking geen 'drempels' als ze willen meedoen aan bijvoorbeeld activiteiten, sport of een museumbezoek. Denk aan ondertiteling, een prikkelarme omgeving, aanwezigheid tolken, geen toegangseisen voor culturele verenigingen én begrijpelijke taal. Ook willen we dat erop wordt gelet hoe iemand wordt ontvangen of behandeld.</p> <p>Digitale toegankelijkheid: dit gaat over het ontwerp, beheer en de inrichting van websites, apps en portals, zodat iedereen gebruik kan maken van en zijn weg kan vinden in de digitale wereld. Vanaf 23 september 2020 is het wettelijk verplicht voor overheidsinstanties dat alle websites voldoen aan het Besluit digitale toegankelijkheid 2018. Wij streven ernaar dat de websites van onze partners ook volledig toegankelijk zijn.</p> <p>Fysieke toegankelijkheid: toegankelijkheid van gebouwen. De gemeente Katwijk streeft ernaar dat alle gebouwen met een publieksfunctie voor iedereen toegankelijk zijn. We horen graag wat de inschrijver nu al doet of wat voor plannen de inschrijver heeft om aan de voorwaarde van fysieke toegankelijkheid te voldoen. Voorbeelden: toegankelijke toiletten, een duidelijke ingang, regelmatige traptreden, aanwezigheid trapleuning, drempelhulp.</p> <p>Op het gebied van toegankelijkheid verwachten we ook dat de inschrijver aangeeft hoe ervaringsdeskundigen worden betrokken. Mensen die weten wat het is om een beperking te hebben, kunnen het beste testen en beoordelen of en wanneer de uitvoering toegankelijk is. We noemen dit het principe van: <i>'Nothing about us, without us'</i>.</p>
Eenzaamheid	<p>Bij de inschrijving zien we graag hoe u het onderwerp 'Eenzaamheid' in de</p>

	<p>opdracht aanpakt. We willen een Katwijk dat naar elkaar omkijkt en waar inwoners elkaar helpen in moeilijke tijden. Iedereen kan iets doen tegen eenzaamheid en het verschil maken, daarom vinden we het belangrijk dat hier in de opdracht aandacht voor is.</p> <p>Eenzaamheid tegengaan is niet alleen het organiseren van ontmoetingen of activiteiten. Ook moet er aandacht zijn voor het voorkómen hiervan. Delen van kennis is daarbij erg belangrijk. Signaleer dat en doe daar wat mee of organiseer trainingen voor vrijwilligers. Bijvoorbeeld 'hoe herken je eenzaamheid?' En vooral: maak het bespreekbaar, want we krijgen allemaal weleens met eenzaamheid te maken.</p> <p>Op het gebied van eenzaamheid is het dus erg belangrijk dat de inschrijver aangeeft op welke manier zij het onderwerp 'eenzaamheid' binnen de eigen organisatie oppakt. Hoe pakt de inschrijver de samenwerking op met andere partijen om eenzaamheid tegen te gaan? En welke maatregelen worden er in deze opdracht precies genomen? Voorbeelden: maatregelen om eenzaamheid te voorkomen, maar ook het signaleren ervan, activiteiten organiseren, het onderwerp bespreekbaar maken én een combinatie hiervan.</p>
Huidige situatie	
Feiten en cijfers	<p>De Museumvereniging is als brancheorganisatie een van de grootste partijen die landelijk de cijfers monitort binnen de museale sector. De volgende kerncijfers over 2018 zijn op 26 september 2019 gepubliceerd op de website www.museumvereniging.nl</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Museumbezoek is in 2018 met 1 miljoen gestegen naar 32 miljoen. Museumkaart is goed voor 29% van het museumbezoek; 2. Aandeel eigen inkomsten van musea is gegroeid van 42% in 2013 tot 49% in 2018; 3. Ruim de helft van de musea (52%) heeft gemeente als belangrijkste subsidiegever en de gemeentelijke subsidies zijn gedaald tot het laagste niveau in dit decennium. <p>Op dit moment zijn geen gegevens beschikbaar waaruit blijkt hoe de Katwijkse museale instellingen zich verhouden tot deze landelijke cijfers. De komende jaren zullen we toewerken naar een systeem waarbij we de data uit onder andere klanttevredenheidsonderzoeken gaan gebruiken om te meten hoe de Katwijkse museale instellingen zich verhouden tot landelijke en regionale kerncijfers.</p>
Afbakening	
Bereik	Het betreft de lokaal gevestigde museale instellingen of nieuwe lokale museale instellingen.
Kaders	
Landelijk	Agenda 2026, toekomstverkenning voor de Nederlandse museumsector
Gemeentelijk	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijke Agenda • Coalitieakkoord • De Algemene Subsidieverordening gemeente Katwijk (ASV)
Budgettair	€ 185.681
Doorlooptijd	3 jaar; eenmalige subsidie blijft mogelijk bij bepaalde evenementen en activiteiten.
Aantal opdrachtnemers	Meerdere opdrachtnemers